

De puzzel van onbegrepen gedrag: Dementie, Delier of Depressie?

Saskia Danen

Casus mevrouw Greuters

- 91 jaar
- Door huisarts naar Spoedeisende Hulp van ziekenhuis gestuurd.
- Onderzoek door geriater

Casus mevrouw Greuters

- Wat valt je op aan mevrouw Greuters?
- Welke symptomen passen bij een dementie?
- Welke symptomen passen bij een delier?
- Welke symptomen passen bij een depressie?
- Welke vragen zou je mevrouw, of haar dochter nog willen stellen?
- Waar let je op in de communicatie met een verwarde of depressieve cliënt?

Dementie

Geheugenstoornissen

Eén of meer cognitieve stoornissen

- Taalstoornis (afasie):
- Onvermogen uitvoeren doelbewuste handeling (apraxie)
- Onvermogen personen, voorwerpen, geluiden, reuk etc. te herkennen (agnosie)
- Stoornis plannen, organiseren, abstract denken

Beperking sociaal/ beroepsmatig functioneren

Vergeetachtigheid & dementie

- Dementie is veel meer dan vergeten
- Dementie is een ernstige stoornis in de informatieverwerking door de hersenen
- Dementie ontregelt het dagelijks leven
- Dementie is niet te genezen
- Klachten verergeren en leiden uiteindelijk tot de dood

Alzheimer

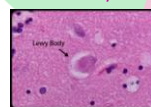
Vasculaire Dementie

Fronto temporale dementie

Lewy Body

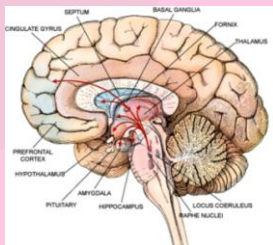
Parkinson dementie

Denkende Hersenen Emotionele Hersenen

De hersenschors reguleert

- impulsen
- emoties
- stemmingen
- slaap-waak ritme

- Dementie
> verlies van controle en veiligheid
- Gevolg
> angst, paniek, onmacht, frustratie, verdriet, verwarring, onzekerheid, ontreding

Omgangstips Alzheimer Nederland

- Bied veiligheid door vriendelijk en geduldig te zijn.
- Praat rustig, duidelijk en langzaam. Gebruik korte zinnen en eenvoudige vragen en vermijd 'waarom'-vragen.
- Kijk goed of je wordt begrepen: maak oogcontact, bij voorkeur op dezelfde ooghoogte. Ook lichaamstaal helpt.
- Vermijd correcties en conclusies of vragen waarbij iemand uit zijn recente verleden moet putten.
- Spreek niet over het hoofd van de persoon met dementie.

Omgangstips

Alzheimer Nederland

- Zeg wat je doet zoals: 'ik ga nu eerst koffie inschenken'.
- Verleid in plaats van dwingen, dit geeft rust en zelfvertrouwen.
- Wees bemoedigend in contact. Wijs mensen niet op hun beperkingen maar benadruk wat nog wel goed gaat.
- Voel je niet persoonlijk aangesproken bij kritiek.
- Bekijk per situatie wat je het beste kan doen.

Delier

- Delier is een acute uiting van een ontregeling van de hersenen als gevolg van een onderliggend somatisch lijden.
- Begint acuut, in de loop van uren, dagen.
- Hyperactief, hypoactief, gemengd beeld.
- Bestaat uit een combinatie van symptomen (syndroom).
- Verschil met een psychose: wanen en hallucinaties erg wisselend, bij een psychose continu aanwezig.

Verhoogd risico op Delier

- Leeftijd 70 jaar of ouder
- Delier in de voorgeschiedenis
- Cognitieve stoornissen (dementie, CVA)
- Visus- en gehoorstoornissen
- Palliatief-terminale patiënten

Leestips

- De wondere wereld van dementie, Anneke van der Plaats
- Het demente Brein, Anneke van der Plaats en Gerke de Boer
- Omgaan met depressieve ouderen - leerboek voor verzorgenden, Blom en Werts (1998)
- Depressie bij ouderen, Huub Buijsen (1996)
- <http://www.alzheimer-nederland.nl/>
- <http://www.omring.nl/Omring/Thuiszorg/Verzorging-verpleging/Omring-Thuiszorg-in-ontwikkeling/Alles-over-het-Delir-project-Mis-ze-niet>
- <http://www.zorgvoorbeter.nl/ouderenzorg/Depressie>

Bedankt voor jullie aandacht

Saskia Danen

saskia@zorg4zorg.info

